

Stáhněte a přepište zákon o urychlení využívání OZE, žádají zástupci samospráv. Poškodí obce, zatíží kraje a investorům stejně nepomůže

2.8.2024 - Hana Brožková, Šárka Kuželová, Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Návrh zákona poslaly resorty průmyslu a obchodu, životního prostředí a místního rozvoje do tzv. meziresortního připomínkového řízení, SMS ČR, AK ČR a SMO ČR žádají jeho stažení a přepracování. Návrh je podle nich nepřehledný, nedopracovaný a zcela nedostatečně projednaný se samosprávami.

Navíc zásadně narušuje principy územního plánování a ochrany životního prostředí v Česku, přičemž jde nad rámec unijních požadavků. Vyzývají přitom k okamžitému otevření odborné diskuse s obcemi a kraji o všech aspektech tématu a o nutných změnách v návrhu zákona.

Návrh zákona o urychlení využívání OZE je dílem Ministerstva průmyslu a obchodu, které jej připravilo spolu s Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem pro místní rozvoj. Jeho cílem má být celkové zjednodušení podmínek pro povolání staveb produkujících zelenou elektřinu. Pro tyto účely mají vzniknout v území tzv. akcelerační zóny, což jsou oblasti, kde by investoři měli mít jasné a téměř bezkonfliktní podmínky pro své energetické projekty, aniž by významně ovlivnily životní prostředí, kulturní památky či omezovaly další rozvojové či ekologické projekty.

To se však podle stanoviska samospráv resortům nepovedlo. Povolání staveb se zrychluje obecně v celé zemi a investory nic zásadně nemotivuje jít do nově vymezených ploch. Povolovací proces je v návrhu zákona zmatečný, nejasný a může způsobovat reálné průtahy či soudní spory.

„Ministerstva naprosto nepochopitelně vymýšlejí ve standardizovaných procesech nové postupy a nástroje, aniž by sama dokázala celý systém náležitě vysvětlit a nastavit. Nevidíme smysl ve vytváření systému, který zbytečně dále zatěžuje zejména krajské úřady, zvyšuje byrokratickou zátěž a nevede jednoznačně k naplnění cíle, kterému ale navíc neodpovídá aktuální stav a kapacita přenosové soustavy,“ říká Jan Hodovský, ředitel kanceláře Asociace krajů ČR.

Organizace zaštiťující zájmy samospráv potřebu budování nových zdrojů včetně zdrojů OZE plně vnímají a podporují. Předložený návrh ale podle nich namísto zvýšení transparentnosti a zjednodušení procesu vnáší do oblasti územního plánování a povolování staveb nových zdrojů OZE chaos, celý proces činí nepřehledným a již dnes přetížené stavební a další příslušné úřady ponechává bez jakékoli podpory na posílení kapacit. Návrh také předpokládá významné zásahy do územně plánovacích dokumentací, bez ohledu na plány rozvoje či investiční záměry dotčených obcí a krajů.

„Samosprávy na obecní úrovni byly při přípravě návrhu výrazně znevýhodněny oproti zájmovým svazům a komorám, neboť nebyly přizvány k přípravám návrhu zákona. Apelujeme proto na stažení návrhu a podrobné projednání úprav s asociacemi a sdruženími zastupujícími kraje a obce. Dle našeho názoru navrhované řešení zkomplikuje situaci nejen investorům, ale hlavně úřadům a samosprávám, tedy krajům i obcím,“ shrnuje Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR.

V zákoně není adekvátně ošetřeno, kdo a co na jaké úrovni vymezuje, nesystémová je problematika lhůt, nedořešený je střet veřejných zájmů, vazba na stávající územní plány i náklady na jejich změnu, dotčené investice a plánovaný rozvoj obcí stejně jako nedostatečná kapacita přenosové soustavy a její modernizace. Není dále zřejmé, proč zákon nestanovuje i postup pro schvalování všech druhů OZE. Chybí také informace, kolik OZE je třeba vybudovat a ve kterém území, tak aby nebyly zóny stanovovány zbytečně.

„Byť chápeme snahu státu urychlit výstavbu OZE, nelze akceptovat jeho ‚direktivní‘ přístup k vymezení oblastí pro tuto výstavbu, aniž by došlo ke shodě se samosprávou měst a obcí. Požadujeme partnerský dialog a dohodu, která naplní ústavní právo na samosprávu a dá jistotu investorům, že mohou stavět OZE bez nejistoty,“ uvádí místopředseda Svazu měst a obcí ČR Pavel Drahovzal.

Implementace RED III, nic víc

V kontextu nově platné stavební legislativy a aktuálních změn dalších zákonů považují Sdružení místních samospráv ČR, Asociace krajů ČR a Svaz měst a obcí ČR implementaci evropské směrnice RED III novým zákonem jako komplikované a chaotické řešení. Požadují proto aplikaci směrnice v nejnutnějším omezeném rozsahu a dopracování závěrečné zprávy RIA, která nebyla předložena. Zavádění nových institutů a další zátěže úřadů na všech úrovních státní správy, aniž by bylo finančně navýšeno jejich personální posílení, pak považují za nepřijatelné.

Za AK ČR Bc. Hana Brožková, tisková mluvčí, press@asociacekraju.cz, tel. 720 950 403

Za SMS ČR Šárka Kuželová, tisková mluvčí, kuzelova@smscr.cz, tel. 602 468 882

Za SMO ČR Ing. Alexandra Kocková, tiskový zástupce, kockova@smocr.cz, tel. 725607753

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/stahnete-a-prepiste-zakon-o-urychleni-vyuzivani-oze-zadaji-zastupci-samosprav-poskodi-obce-zatizi-kraje-a-investorum-stejne-nepomuze>